

ห้าสิบปีสตรีคริสเตียน

ผ.รองศาสตราจารย์วราภรณ์ ธาระวานิช

ประธานคณะสตรีคริสเตียนสภาคริสตจักรฯ

นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของสตรีคริสเตียน ที่ปีนี้สภาคริสตจักรในประเทศไทยได้กำหนดให้วันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 3 ของเดือนสิงหาคม เป็นวันระลึกกองสตรีคริสเตียนซึ่งตรงกับวันที่ 16 สิงหาคม 1998 ขอขอบคุณสภาคริสตจักรฯ ที่ได้มองเห็นความสำคัญของสตรี และกองสตรีฯ ก็เป็นหน่วยงานหนึ่งของสภาคริสตจักรฯ ซึ่งแม้จะก่อตั้งขึ้นมาภายหลังคณะสตรีคริสเตียนฯ แต่ก็ได้ทำงานร่วมกันมานาน

เพื่อให้การนมัสการในคริสตจักรเป็นการระลึกถึงกองสตรีฯ ในวันดังกล่าว กองสตรีฯ ได้จัดทำระเบียบการนมัสการส่งไปยังคริสตจักรต่าง ๆ ทั่วประเทศเพื่อใช้ในการนมัสการ เชื่อแน่ว่าท่านทั้งหลายคงจะมีส่วนร่วมในการนมัสการนี้ด้วยเช่นกัน

ด้วยเหตุที่กองสตรีฯ ได้ทำงานร่วมกันกับคณะสตรีคริสเตียนแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยมาโดยตลอด และในปีหน้าคณะสตรีคริสเตียนฯ จะมีอายุย่างเข้าปีที่ 50 และครบ 50 ปีพอดีในปี 2000 ดังนั้นจึงมีความเห็นว่าจะมองย้อนอดีตกลับไป ว่าคณะสตรีฯ เริ่มต้นมาอย่างไรและทำอะไรไปแล้วบ้าง

สตรีมีบทบาทในคริสตจักรมาเป็นเวลานานทีเดียว และกาลเวลาได้เป็นเครื่องพิสูจน์ว่างานสตรีได้ก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับดังจะได้กล่าวเพียงย่อ ๆ

คณะมิชชันนารีได้เป็นผู้นำเอาคริสตศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทย เมื่อประมาณ 100 ปีกว่ามาแล้ว ด้วยเหตุนี้จึงมีคริสตจักรตั้งขึ้นในประเทศไทยหลายแห่งทั้งภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้คริสตจักรต่าง ๆ มีสมาชิกทั้งบุรุษและสตรีเป็นกำลังของคริสตจักร โดยการนำของมิชชันนารีซึ่งเป็นผู้ดำเนินการงานของคริสตจักรในสมัยนั้น กลุ่มของสตรีคริสเตียนได้อุบัติขึ้นในนามของคณะคิงส์ดอเทอร์ (King's Daughters) งานที่ทำคือ ช่วยเหลือการงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ของคริสตจักรมีการอธิษฐานศึกษาพระคัมภีร์ตามโอกาสตามนี้ ต่อมาเมื่อผู้แปลเป็นภาษาไทยว่า “คณะราชธิดาแห่งคริสตจักร” สมัยหลังนี้อาศัยกุลสตรีเราได้รับการศึกษากว้างขวางขึ้นกว่าก่อน ความรู้ ความสามารถก็มีมากขึ้น กิจกรรมของคณะได้เจริญกว้างขวางขึ้น แต่ก็คงอยู่เฉพาะในคริสตจักรเท่านั้น ไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคณะอื่น ๆ

ภายหลังที่สงครามโลกครั้งที่สองเสร็จสิ้นในปี ค.ศ. 1946 บอร์ดมิชชั่นเพรสไบทีเรียน ได้ส่งมิชชันนารีกลับมาช่วยงานในประเทศไทยอีก งานของสตรีจึงได้ถูกรื้อฟื้นขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งโดยมีข้อเสนอแนะจากท่านเหล่านั้นว่า แม้งานของคณะสตรีจะก้าวหน้าขึ้นแต่ก็ไม่มีอะไรที่จะยึดมั่น หรือยังขาดหลักการที่จะทำให้ร่วมกัน ฉะนั้นสภาคริสตจักรฯ จึงแต่งตั้งกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วยมิชชันนารีและคนไทย อาทิเช่น มิสซิส เมรี่โรเบิร์ตสัน มิสซิส ชาร์ลลอตต์ แบคเทิลล์ มิสซิส เฮลีน ทราวาเยย์ มิสซิส เจ็นเนตต์ ซีเกอร์ และคุณสุคตสวาท วัชรเกียรติ คุณเสงี่ยม ช.สิงหนะตร คุณอัง ดี เตียง เป็นผู้ให้คำแนะนำและริเริ่มจัดให้มีการประชุมใหญ่ในปี 1949 เพื่อตั้งเป้าหมายสำหรับงานระยะยาวไว้

ในเดือนธันวาคม 1949 กรรมการนี้ได้นัดประชุม เชิญทุกภาคให้ส่งผู้แทนสตรีมาร่วมประชุมที่กรุงเทพฯ เพื่อปรึกษาหารือว่าจะร่วมกันตั้งให้มีคณะสตรีคริสเตียนแห่งสภาคริสตจักรหรือไม่ที่ประชุมตกลงว่าอยากจะตั้งคณะขึ้น และได้คิดว่าปีต่อไปจะประชุมอีกครั้งหนึ่งและเลือกเจ้าหน้าที่

ในปี 1950 คณะสตรีคริสเตียนเพรสไบทีเรียนในอเมริกาได้ส่งจดหมายเชิญมายังสภาฯ ให้ส่งผู้แทนไปร่วมประชุมที่รัฐนิวเจอร์ซีย์ คณะกรรมการจึงได้เลือก คุณสุคตสวาท วัชรเกียรติ คุณอนงค์ อิศรภักดี ซึ่งเวลานั้นคุณอนงค์อยู่ในอเมริกาเป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุมด้วยเมื่อคุณสุคตสวาทกลับมาในปีเดียวกันนั้นจึงได้วางระเบียบของคณะสตรีขึ้น เพื่อเตรียมการประชุมที่จะมีที่เชียงใหม่ในการเลือกเจ้าหน้าที่ในคราวนั้นได้ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่คือ ประธาน คุณสุคตสวาท วัชรเกียรติ เลขานุการ คุณลออพลาชีวิน เจริญญิก คุณทองใบ มิตรกุล กรรมการอีก 5 ท่านคือ คุณจันทร์นวล สุริยคำ คุณคำหมวย ดวงเนตร คุณคำป้อ ศิคันนา คุณอัมพร พันธุงศ์ และคุณประวีร์ ตกแต่ง คณะใหม่นี้ได้ตกลงใช้ชื่อว่า คณะสตรีคริสเตียนแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย คณะนี้ได้ตั้งเป้าหมายการทำงานไว้สองเป้าคือ

1. ให้ทุกภาคตั้งคณะสตรีภาค
2. ให้แต่ละภาคจัดการประชุมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยให้ทุกคริสตจักรในภาคนั้น ๆ ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม

โครงการที่พิจารณามี 3 ประการ

1. การเขียนเขียน นำสตรีในคริสตจักรให้เป็นสมาชิกคณะสตรีและชักชวนเพื่อนบ้านที่ไม่เป็นคริสเตียนมาร่วมนมัสการ
2. ให้บริการในโรงพยาบาล เช่น ช่วยพับผ้า เย็บผ้า เป็นต้น
3. สอนหนังสือผู้ใหญ่ที่ยังอ่านไม่ได้

ทุก ๆ ปี ระหว่าง ค.ศ. 1950 ถึง 1956 จะมีการประชุมสามัญสามัญ (ประชุมใหญ่) โดยมีผู้แทนจากภาคต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม จุดประสงค์คือ เพื่อจะร่วมกันปรึกษาหารือถึงกิจการงานในภาคของตน

ได้มีการตกลงให้แต่ละภาครับเป็นเจ้าของการประชุมใหญ่ เพื่อให้สมาชิกผู้จรรีบผิชอบและรู้จักสภาพท้องถิ่นของกันและกัน และในปี 1956 ได้ตกลงให้มีการประชุม 2 ปี ต่อครั้ง

สิ่งแรกที่ได้จัดทำคือหนังสือคู่มือการประชุม เพื่อจะใช้เหมือนกันทุกภาคในการประชุมประจำเดือนปีแรกที่จัดทำขึ้นนั้นได้ทำแจกโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ในปีต่อมาได้ขายเพื่อนำเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการพิมพ์และค่าส่ง ต่อมาได้จัดทำหนังสือคู่มืออธิษฐานประจำวันด้วย

ตั้งแต่ปี 1952 เป็นต้นมา คณะสตรีได้เริ่มรับผิชอบระเบียบวันอธิษฐานสากล คณะสตรีแต่ละคริสตจักรรับผิชอบจัดระเบียบการนมัสการด้วย ทรัพย์สินที่ถวายได้ในวันอธิษฐานสากลนั้นแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งช่วยต่างประเทศ และอีกส่วนหนึ่งช่วยคริสตจักรในประเทศ ประเทศที่เคยช่วยเหลือคือ เกาหลี ยูโกสลาเวีย อเมริกา ฟิลิปปีนส์ ปากีสถาน ญี่ปุ่น เกาหลี ลาว ฮองกง ไต้หวัน อินโดนีเซีย อินเดีย บังกลาเทศ อิหร่าน และมาเลเซีย เป็นต้น

นอกจากนี้ คณะสตรีหลายคณะได้ช่วยเหลือนักศึกษาวิทยาลัยพระคริสตธรรมเชียงใหม่ (คณะศาสนศาสตร์แมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ ในปัจจุบัน) เป็นส่วนบุคคล และช่วยสมทบทุนเป็นรายเดือน ทุกคณะมีงบประมาณสำหรับช่วยในการส่งเสริมพระคริสตธรรมเสมอมา

คุณเสงี่ยม ช. สิงหนตร ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านกฎหมายเพราะเป็นทนายความ ได้เป็นผู้ริเริ่มตั้งกฎข้อบังคับคือธรรมนูญของคณะสตรีขึ้นเพื่อใช้ปฏิบัติ บริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายการดำเนินงานของสภาคริสตจักรฯ และสอดคล้องต้องกันในการปฏิบัติงานของคณะสตรีคริสเตียนทุกคริสตจักร ทุกภาคร่วมกัน โดยผู้แทนสตรีคริสเตียนทั่วประเทศประชุมกันตรากฎข้อบังคับขึ้นเรียกว่า “ธรรมนูญและข้อบังคับของคณะสตรีคริสเตียนแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย” ตั้งแต่ ค.ศ. 1969 1974 1975 หรือ ค.ศ. 1990

ตั้งแต่นั้นมา คณะสตรีคริสเตียนแห่งสภาฯ จึงประกอบไปด้วยคณะสตรีคริสเตียนจากภาคต่าง ๆ ตามจำนวนภาคของสภาฯ มีกรรมการอำนวยการซึ่งมีผู้แทนจากคณะสตรีภาคแต่ละภาค และได้ประชุมกันปีละครั้งเพื่อปรึกษาหารือถึงการบริหารงานในปีต่อไป และจัดการประชุมสมัชชาสามัญ จะนั้นการประชุมสมัชชาสามัญ (สมัชชา) ของคณะสตรีจึงมี 2 ปีครั้ง กรรมการอำนวยการจะดำรงตำแหน่งวาระ 4 ปี แต่ละภาคจะเริ่มวาระการดำรงตำแหน่งไม่เหมือนกันแต่เมื่อครบวาระในเวลา 4 ปี ของตนก็จะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในภาคของตน เพื่อดำรงตำแหน่งเป็นเวลาอีก 4 ปีถัดไป ดังนั้นกรรมการอำนวยการของคณะสตรีฯ จึงมีทั้งคนเก่าและคนใหม่ทำงานประสานงานกันได้ดี ในปีใดที่ไม่มีการประชุมสมัชชา จะจัดให้มีการอบรมผู้นำและสมาชิกทั่วประเทศ ทั้งนี้แล้วแต่งบประมาณ

ในปี 1956 คณะสตรีคริสเตียนเริ่มวางโครงการที่จะช่วยเหลือต่างประเทศ โดยส่งเงินไปช่วยเหลือเด็กก่อนหน้าที่ฮองกงช่วยงานที่ประเทศอินเดียสะสมเงินสมทบทุนช่วยมิชชันนารีไปลาวและมี

ความสัมพันธ์กับสตรีต่างประเทศมากขึ้น โดยเป็นสมาชิกมิตรภาพแห่งเหรียญค่าน้อย ซึ่งมีซิส ซานติ ซโลมอน เป็นผู้ริเริ่ม เป็นงานที่ทุกคนมีส่วน ไม่ว่าคนมั่งมี หรือยากจน เงินเหรียญค่าน้อยนี้จะช่วยในการพัฒนาสตรีและเด็กในประเทศต่าง ๆ ที่มีความต้องการจริง ๆ เมื่อปี 1997 โครงการบ้านใหม่ของ กองสตรีฯ ก็ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนส่วนหนึ่งจากมิตรภาพแห่งเหรียญค่าน้อยนี้ด้วย

คณะสตรีคริสเตียนได้ให้ทุนคุณวารุณี ดิตันนา ไปเรียนที่โรงเรียนเอลลินวูดในประเทศฟิลิปปินส์ ในด้านคริสเตียนศึกษาและงานสตรีในปี 1961 เป็นเวลา 4 ปี เมื่อสำเร็จแล้วในปี 1965 ได้เข้าทำงานสตรีในตำแหน่งผู้ช่วยปฏิบัติอยู่ระยะหนึ่งขณะที่ศึกษาอยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ คณะสตรีชาวฟิลิปปินส์และโรงเรียนเอลลินวูด ได้ช่วยเหลือเป็นอันมาก

นอกจากนี้คณะสตรีสภาฯ ได้ช่วยรับอุปการะนักเรียนลาว 3 คน หญิง 2 ชาย 1 โดยให้เข้าเรียนประจำอยู่ในโรงเรียนคาราวิตวิทยาลัย 2 คน สำหรับนักเรียนหญิง 2 คน ได้สำเร็จ ม.ศ.3 (เทียบเท่า ม.4 ปัจจุบัน) แล้วกลับไปช่วยคริสตจักรในประเทศลาว ส่วนนักเรียนชายคือนายเปาเซ่ท้าว เข้าประจำอยู่ที่โรงเรียนอรุณประดิษฐ เพชรบุรี และต่อมาได้ศึกษาต่อที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คณะครุศาสตร์และสำเร็จในปี 1976

ในปี 1964-1971 คณะสตรีคริสเตียนได้สมทบทุนช่วยมิชชันนารีไทยที่ไปทำงานในซาราวัก ประเทศมาเลเซีย

ผลงานสำคัญอันหนึ่งที่ได้รับการจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ของคณะคือ ในปี 1969 คณะสตรีคริสเตียนแห่งสภาฯ ได้จัดให้มีการอบรมอนุชนสตรีชนบทขึ้นที่ฟาร์มสัมพันธกิจจังหวัดเชียงราย โดยคณะสตรีคริสเตียนภาค 2 เชียงราย และคณะสตรีที่ฟาร์มเป็นผู้รับผิดชอบ การอบรมใช้เวลา 1 เดือน อนุชนที่เข้ารับการอบรมมาจากคริสตจักรต่าง ๆ ในภาคเหนือแต่ส่วนมากมาจากคริสตจักรต่าง ๆ ในภาค 2 เชียงราย อนุชนที่เข้ารับการอบรมส่วนมากได้รับการศึกษาชั้นประถมปีที่ 4 แล้วต้องออกจากโรงเรียน เพราะบิดา มารดายากจนไม่สามารถที่จะส่งลูกไปเรียนต่อได้ อนุชนเหล่านั้นมีเวลาว่าง คณะสตรีเห็นความสำคัญในเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จึงจัดการอบรมนี้ขึ้นติดต่อกันมาเป็นเวลา 5 ปี

งานสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่คณะสตรีได้ปลูกปล้ำมาเป็นเวลาร่วม 10 ปี ได้รับความสำเร็จ เพราะได้รับความร่วมมือจากพี่น้องคริสเตียนทั้งสุภาพบุรุษและสตรี นั่นคือตึกสำนักงานของสตรีคริสเตียนเป็นอาคาร 3 ชั้น ชั้นล่างเป็นห้องอาหาร ชั้นที่ 2 เป็นห้องประชุมและที่ทำงาน ชั้น 3 เป็นห้องพักแขกที่มาจากต่างจังหวัด ต่างประเทศที่เป็นคริสเตียน หรือที่ทำงานสังกัดในสภาคริสตจักรฯ งานชิ้นโบว์แดงนี้เป็นที่เชิดหน้าชูตาของสตรีคริสเตียนและพี่น้องคริสเตียนทุกท่าน มาบัดนี้ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 1998 เป็นต้นไป อาคาร 3 ชั้นแห่งนี้ไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นอีกแล้ว ไม่รู้ว่าจะถูกทุบทิ้งหรือถูกตัดแปลง

ไปทำเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้เนื่องจากสภาคริสตจักรฯ ในส่วนที่อยู่ 14 ถนนประมวญทุกหน่วยงานจะต้องย้ายไปชั่วคราวไปอยู่ที่อาคารซีซีที จนกว่าตึกสภาฯ ใหม่จะสร้างเสร็จ

ในปี ค.ศ. 1975 เจ้าหน้าที่และสมาชิกสตรีมีความยินดีเมื่อสภาคริสตจักรได้ยกฐานะแผนกสตรีคริสเตียนเป็น “กองสตรีคริสเตียน” (เป็นหน่วยงานประจำสภาคริสตจักรฯ มีเจ้าหน้าที่ทำงานเต็มเวลา ทำงานประสานกับคณะสตรีคริสเตียนฯ ซึ่งได้ก่อตั้งมาก่อนหน้านี้แล้ว)